

Opatření Rady bezpečnosti OSN proti terorismu z pohledu evropské ochrany lidských práv

Ve své rigorózní práci se autor věnoval rozsáhlé a zajímavé problematice, která spojuje složité aspekty mezinárodního práva veřejného a práva Evropské unie. Analyzované právní okruhy jsou vhodným tématem vědecké práce na právnické fakultě a jejich zpracování vyžaduje důkladné studium poměrně velkého množství primárních a sekundárních pramenů.

Formální aspekty:

Práce obsahuje 120 stran čistého textu. Práce je vybavena mimořádně rozsáhlým seznamem sekundárních pramenů. Autor dále používal relevantní judikaturu Soudního dvora Evropské unie, Evropského soudu pro lidská práva, Mezinárodního soudního dvora a vybraných národních soudů. Práce s poznámkami pod čarou je na velmi dobré úrovni. Orientaci v práci by mohlo ulehčit připojení seznamu zkratk, který lze u tohoto druhu studií dnes považovat již za standardní.

Práce je napsána odborným jazykem a velmi čtivým způsobem. Lze konstatovat, že rigorózní práce jednoznačně splňuje formální kritéria kladená na tento druh vědecké studie.

Obsah:

Kromě úvodu a závěru autor členil svoji práci na 7 kapitol. Toto členění práce odpovídá logické struktuře analyzovaného problému. Podle samotného názvu práce autor zkoumal jevy, které na první pohled spolu souvisejí jen velmi málo. Zatímco opatření Rady bezpečnosti OSN představují klíčovou součást celosvětové politické a právní agendy, evropská ochrana lidských práv je regionální úpravou složenou zejména z právních standardů a institucionálních struktur Rady Evropy a Evropské unie. Zvolená systematika práce dokáže tyto dva oddělené tématické okruhy vhodným způsobem spojit.

V první části autor stručně uvedl do problematiky definice terorismu v mezinárodním a evropském právu. Upozornil přitom na dosud neúspěšné snahy o kodifikaci závazné definice terorismu v komplexní mezinárodní úmluvě. Dále uvedl znaky terorismu vymezené v rezoluci Rady bezpečnosti OSN a definice vypracované na úrovni EU.

Druhá kapitola je věnována postavení a pravomocím Rady bezpečnosti OSN. Z právního hlediska je zřejmě nejzajímavější část o možnostech soudního přezkumu rezolucí Rady bezpečnosti. Kdyby akty Rady bezpečnosti byly plně přezkoumatelné v rámci samotného systému OSN, a to mimo jiné z hlediska mezinárodní ochrany lidských práv, bylo by

posouzení těchto aktů ve světle evropské ochrany lidských práv (tzn. na úrovni evropských soudních orgánů) méně brizantní. Na konkrétní souvislosti mezi soudním přezkumem aktů Rady bezpečnosti a bojem proti terorismu poukázal autor na základě kauzy Lockerbie. Přínosná je též analýza rozhodovací činnosti Výboru OSN pro lidská práva. Autor zde upozornil na body, ve kterých se přístup Výboru pro lidská práva liší od příslušné judikatury Soudního dvora EU. Na souvislost mezi akty Rady bezpečnosti a evropskou ochranou lidských práv upozornil rigorosant také na základě známé judikatury Evropského soudu pro lidská práva ve věci Bosphorus.

V třetí části autor pojednal o protiteroristických sankcích Rady bezpečnosti. Kladl přitom důraz na režim tzv. cílených sankcí, protože tyto akty byly dosud z pohledu evropské ochrany lidských práv posuzovány nejčastěji. Podrobně popsal autor úpravu právních prostředků spojených s konkrétním sankčním režimem. Z pohledu evropské ochrany lidských práv se jedná o jednu z důležitých otázek týkajících se standardu spravedlivého procesu.

Čtvrtá část je věnována "globálním nástrojům" na ochranu lidských práv. Jedná se o stručnou kapitolu, která umožňuje určité porovnání mezinárodního a evropského standardu ve vztahu k některým otázkám spojeným s protiteroristickými sankcemi Rady bezpečnosti (právo na spravedlivý proces a právo na majetek).

Předmětem páté části je analýza implementace opatření Rady bezpečnosti do práva EU. Tato část je klíčová pro propojení pojednání o sankcích Rady bezpečnosti na jedné straně a o evropské ochraně lidských práv na straně druhé. Samotné ochraně lidských práv v rámci EU je věnována rozsáhlá šestá část práce. Autor představuje na velmi obecné úrovni právní základ a prameny systému ochrany základních práv EU. Z pohledu cílů studie je důležitá analýza ochrany konkrétních práv dotčených protiteroristickými opatřeními.

Závěrečná sedmá část práce obsahuje "několik myšlenek o vztahu mezinárodního a evropského práva". Dále se autor v ní věnuje relevantní judikatuře Soudního dvora EU ve věci protiteroristických sankcí obsažených v aktech Rady EU. Vzhledem k tomu, že autor relevantní argumenty zohlednil již v rámci předchozích kapitol, nejedná se jen o uvedení a vysvětlení konkrétní judikatury, ale částečně také o syntézu poznatků získaných během řešení základního zadání práce.

Autor ve své práci prokázal schopnost zformulovat relevantní otázky a řešit je pomocí primárních a sekundárních pramenů. Práce je pro odbornou veřejnost přínosná. Z pohledu běžných kritérií kladených na rigorózní práce na právnické fakultě považují kvalitu práce vcelku za nadstandardní.

Celkové hodnocení

Rigorózní práci předloženou Mgr. Petrem Nagy považuji za studii, která po formální a obsahové stránce splňuje kritéria kladená na tento druh vědecké práce. Práci doporučuji k obhajobě.

Otázky

V rámci analýzy rozsudku Tribunálu ve věci *Kadi a Yusuf a Al Barakaat* se autor vyjádřil kriticky ke koncepci *ius cogens*. Zmínil rozdílné vnímání konkrétního statusu práva na spravedlivý proces v podání Výboru pro lidská práva a v odborné literatuře. Na základě čeho lze v rámci práva EU určit kogentní povahu základních práv? Je tato otázka řešena v Listině základních práv EU? Jaký význam má v této souvislosti čl. 52 odst. 3 Listiny?

V Praze, dne 4. listopadu 2011

Doc. Dr.iur. Harald Christian Scheu, Ph.D.